

The known, the unknown, and the probably unknowable about the effect of school meal arrangements

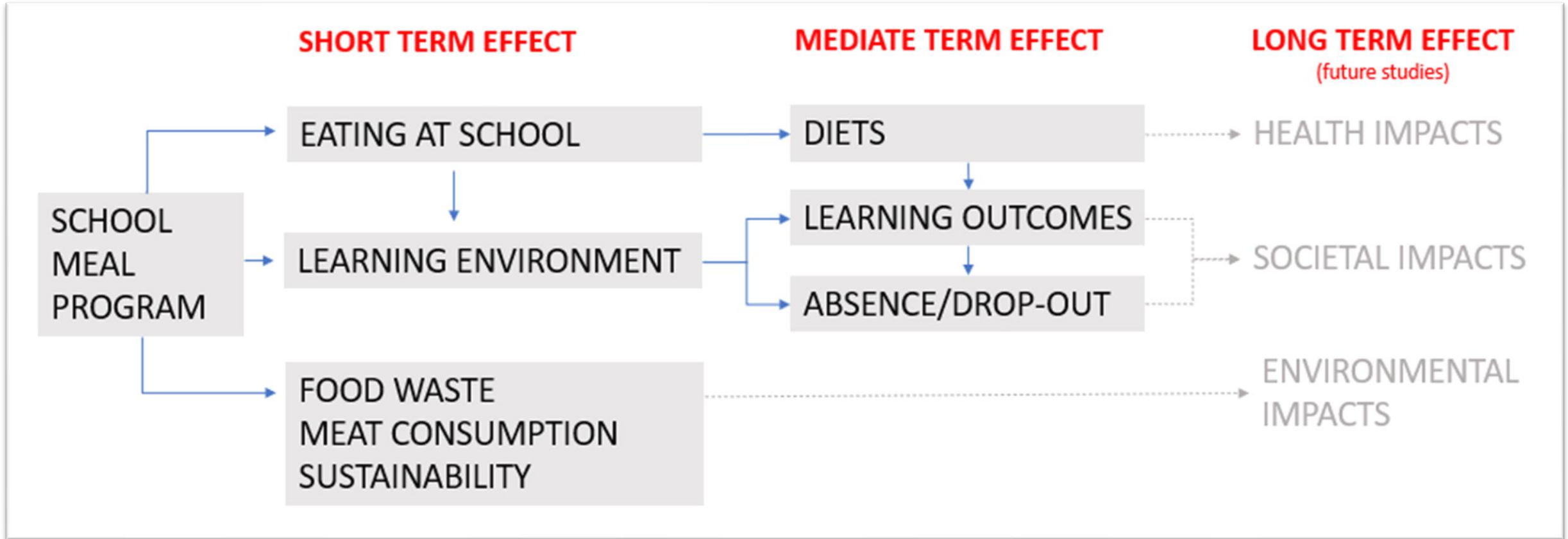
Elling Bere

Senior researcher, NIPH

Professor, UiA

The known

The potential

+ social inequality

From Lorrene D Ritchie's talk on Wednesday:

Impacts of Universal School Lunch

Consistent evidence:

- ↑ Meal participation
- ↑ Food security
- ↑ Diet quality
- ↑ Academic performance

More limited evidence:

- ↓ BMI
- ↑ Household income for lower-income families
- ↑ School finances for lower-income school districts

Source: Cohen et al. Universal School Meals and Associations with Student Participation, Attendance, Academic Performance, Diet Quality, Food Security, and Body Mass Index: A Systematic Review. Nutrients 2021:13.

The unknown

Cohen 2021 review in a Norwegian context

● Meal participation

- No Norwegian/Nordic studies
  - «almost all students ... had breakfast every day at school»
- **We do not know what to expect**

● Diet quality

- Small improvements in Norwegian/Nordic studies
  - «vegetables on sandwiches once a week more often»
- **Effect on diet quality is probable, but might be small**

● School attendance

- No Norwegian/Nordic studies
- **We don't know**

● Academic performance

- One Danish study showed conflicting results
- **Uncertain**

● BMI

- Most international studies did not impact weight
  - The one Norwegian study showed increased weight
- **We don't know**

MORE RESEARCH

IS NEEDED

School meal is the solution – but what is the problem?!

Example school fruit

«Hensikten med dette forskningsprosjektet er å utvikle tiltak ... som kan bidra til å øke frukt og grønnsakkonsumet blant skolebarn.

Hovedhypotese: det er mulig, gjennom pedagogiske å øke forbruket av frukt og grønnsaker med 45% (fra omlag 3 til 4,4 porsjoner).»

Conclusion

- Free school fruit is more effective than the existing subscription program
- Free school fruit show long-term effects
- Free school fruit decrease consumption of unhealthy snacks
- Free school fruit tend to reduce social inequalities

St.prp. nr. 67 (2006–2007)

Om lokaldemokrati, velferd og økonomi
i kommunesektoren 2008
(kommuneproposisjonen)

«Regjeringen har som mål at barn
og unge skal ha gode
kostholdsvaner som gir grunnlag
for et godt læringsutbytte i skolen.
Det foreslås derfor å innføre gratis
frukt og grønt»

explained

The EU school scheme supports the distribution of milk, fruit & vegetables to millions of children, from nursery to secondary school, across the EU. It is applicable since 2017 and the Commission has now launched a review of this scheme as part of the [Farm to Fork Strategy](#).

Everyone is welcome to contribute to the [consultation](#) from 5 May to 28 July 2022 to shape how the scheme can be reformed in order to better promote healthy and sustainable diets.

Aims

Consumption of fresh fruit, vegetables and milk in the European Union does not meet international or national nutritional recommendations. On the other hand, consumption of processed food, which is often high in added [sugar, salt, fat or additives](#), is on the rise.

Unhealthy diets, together with low physical activity, result in obesity. This is why the EU takes action to encourage children to follow a healthy diet and lifestyle.

Sev

ain

RESEARCH ARTICLE

A nationwide school fruit and vegetable policy and childhood and adolescent overweight: A quasi-natural experimental study

Bente Øvrebo^{1,2,3*}, Tonje H. Stea^{4,5}, Ingunn H. Bergh², Elling Bere^{1,2,3}, Pål Surén⁶, Per Magnus⁷, Petur B. Juliusson^{8,9,10}, Andrew K. Wills^{11,12}

1 Department of Sport Science and Physical Education, University of Agder, Kristiansand, Norway, **2** Department of Health and Inequalities, Norwegian Institute of Public Health, Oslo, Norway, **3** Centre for Evaluation of Public Health Measures, Norwegian Institute of Public Health, Oslo, Norway, **4** Department of Health and Nursing Sciences, University of Agder, Kristiansand, Norway, **5** Department of Child and Adolescence Mental Health, Serlandet Hospital, Kristiansand, Norway, **6** Department of Child Health and Development, Norwegian Institute of Public Health, Oslo, Norway, **7** Centre for Fertility and Health, Norwegian Institute of Public Health, Oslo, Norway, **8** Department of Health Registry Research and Development, Norwegian Institute of Public Health, Bergen, Norway, **9** Department of Clinical Science, University of Bergen, Bergen, Norway, **10** Children and Youth Clinic, Haukeland University Hospital, Bergen, Norway, **11** Faculty of Health Sciences, University of Bristol, Bristol, United Kingdom, **12** Department of Nutrition and Public Health, University of Agder, Kristiansand, Norway

* bente.ovrebo@uia.no

OPEN ACCESS

Citation: Øvrebo B, Stea TH, Bergh IH, Bere E, Surén P, Magnus P, et al. (2022) A nationwide school fruit and vegetable policy and childhood and adolescent overweight: A quasi-natural experimental study. *PLoS Med* 19(1): e1003881. <https://doi.org/10.1371/journal.pmed.1003881>

Academic Editor: Barry M. Popkin, Carolina Population Center, UNITED STATES

Received: September 19, 2021

Accepted: December 1, 2021

Published: January 18, 2022

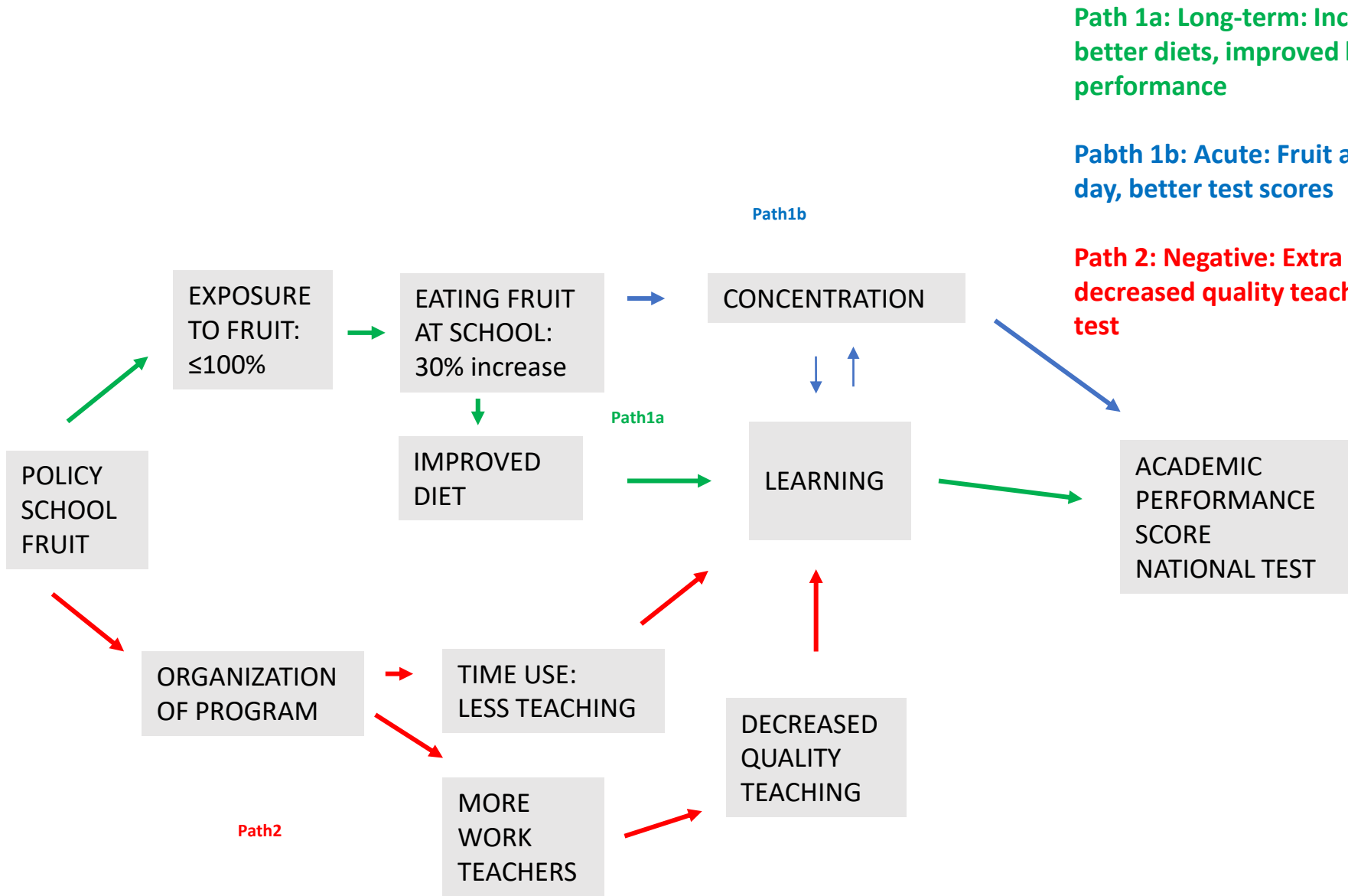
Abstract

Background

School free fruit and vegetable (FFV) policies are used to promote healthy dietary habits and tackle obesity; however, our understanding of their effects on weight outcomes is limited. We assess the effect of a nationwide FFV policy on childhood and adolescent weight status and explore heterogeneity by sex and socioeconomic position.

oods ->

F/V

Path 1a: Long-term: Increased exposure, increased fruit eating, better diets, improved learning, increased academic performance

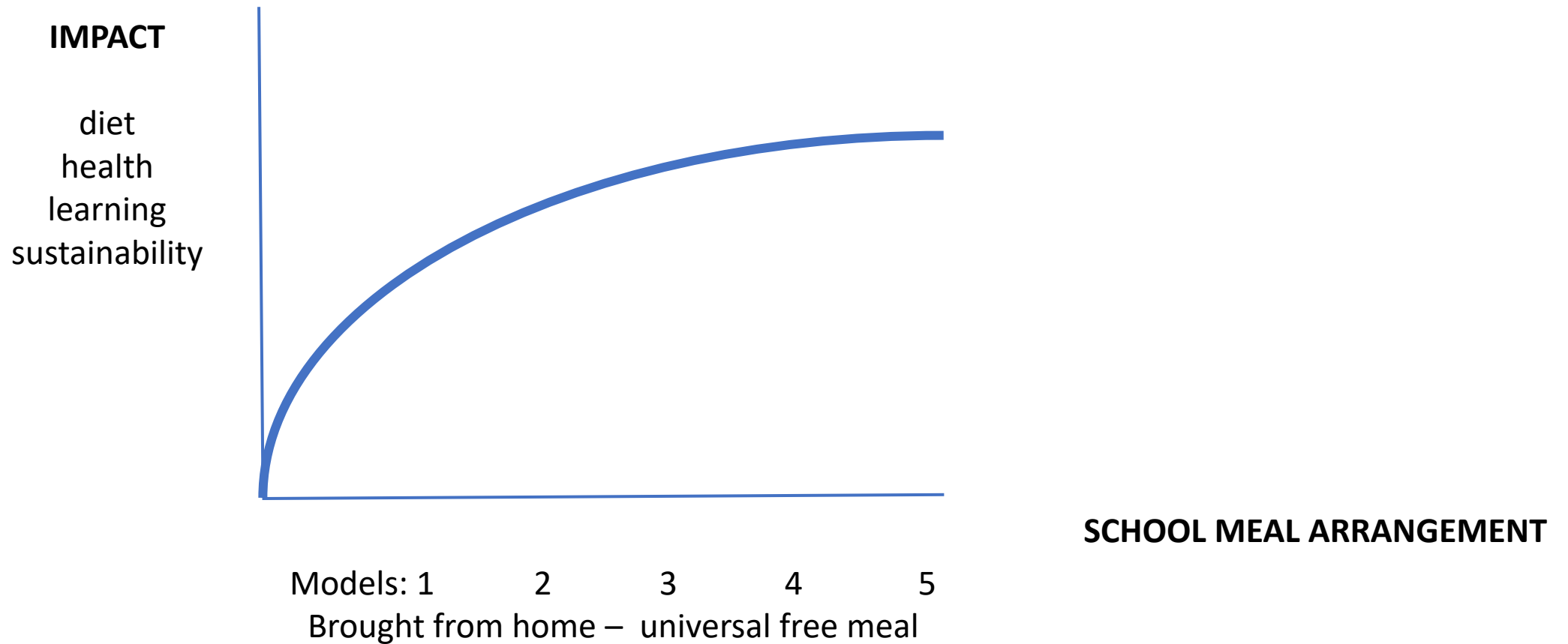
Path 1b: Acute: Fruit at school, improved concentration test day, better test scores

Path 2: Negative: Extra task, time used, more work teachers, decreased quality teaching, decreased learning, lower scores on test

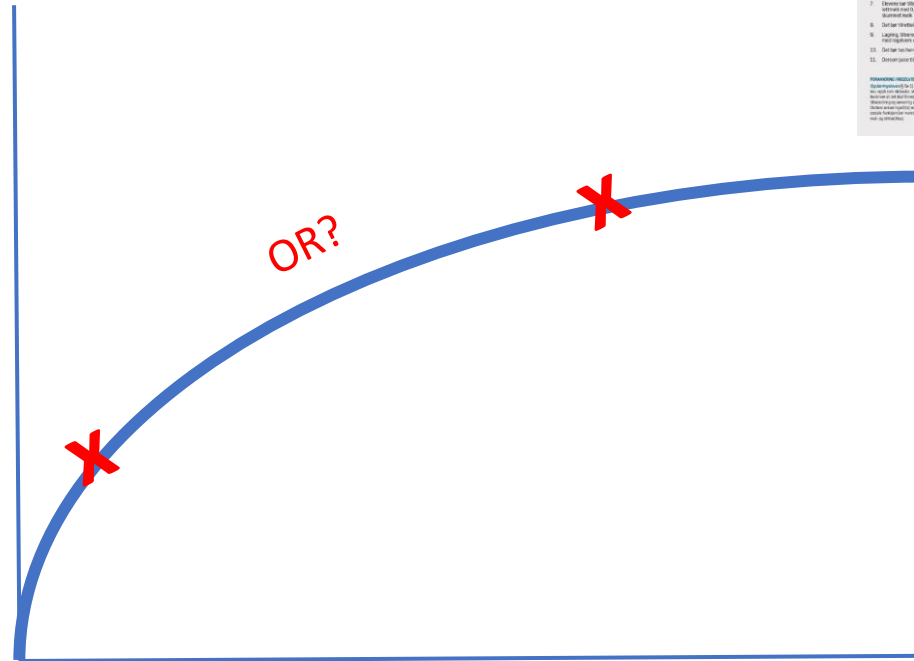
Verdens beste land

Proposed association between school meal arrangements and potential impact

Norway 2022 Baseline

IMPACT
diet
health
learning
sustainability

Nasjonal faglig retningslinje for mat og måltider i skolen

MÅL: bidra til at elevene sikres gode rammer for måltidene og god ernæringsmessig kvalitet på mat- og drikkelibudet

MÅLGRUPPER: skoleeier, skoleleder, lærere og alle andre som jobber i ungdomsskolen

Nasjonal faglig retningslinje for mat og måltider i skolen

MÅL: bidra til at elevene sikres gode rammer for måltidene og god ernæringsmessig kvalitet på mat- og drikkelibudet

MÅLGRUPPER: skoleeier, skoleleder, lærere og alle andre som jobber i ungdomsskolen

Nasjonal faglig retningslinje for mat og måltider i skolen

MÅL: bidra til at elevene sikres gode rammer for måltidene og god ernæringsmessig kvalitet på mat- og drikkelibudet

MÅLGRUPPER: skoleeier, skoleleder, lærere og alle andre som jobber i videregående skole

SCHOOL MEAL ARRANGEMENT

Matpakker og skolemat: Tips matpakke... Matpakler i Oppakker- MatPak... Skoleværf matpakke... Den utrolige matpakkeguiden i Opp... kommunikasjonsnett.no... Skolemat FRUKT.no fulv.no... En god matpakke til skolemat - Matjungen... stfmatjungen.no... Matpakkeguide: 6 enkle og sunne oppskrifter til lun... barneid.no... Perfekt matpakke til tur (katt, leker, etc...) i... oppdrettsnett.no... Matpakler i MOTPUKKE TIPS fra Sunn More hjem... matpakke.no... Matpakken - den viltige påfylt... roade.com... MINN BARNHAGE MOTPUKKE... barneid.no... Ny undersøkelse klarer å vanlig matpakke er forstø... kommunikasjonsnett.no... Guleffert matpakke - Matpakke... matpakke.no

Sunn og spennende matpakkeguide til barn i skole... matpakke.no... Trivsels som holder matpakken frisk hele... ob.no... 5 tips for en sunn matpakke... roade.com... Matpakler i Oppakker- MatPak... matpakke.no... Tid for matpakke: Vi samler... kar.no... Matpakke - Tips og inspirasjon fra Hesteg... hesteg.no... Fem enkle matpakkeguide: FRUKT.no... fulv.no... Små og sunn matpakke uten presenno... barn.no... Matpakke for middagsgæster i Menjo... meny.no... Tidsting og rimelig matpakke fra Shell... gavel.no... Trivsels som holder... ob.no

Relaterte søk

- matpakke uten brød
- skolemat matpakke
- matpakke barn

Den norske matpakke skaper forbered... forbered.no... Den store matpakkeguiden - Finn aktivitet og... wjaj.no

SUNN OG MOTPUKKE L... barneid.no... Hamme om - Sunn... helse.no/blogg.no... Den norske matpakke skaper forbered... forbered.no... 5 tips om Matpakke... ro.grove.no... Matpakke i skole - S... anstads.no... Tips til sunne og billige matpakker i Bør... soep.no... Pakk en matpakke uten gull - Matjungen... stfmatjungen.no... Matpakke i skole - S... anstads.no... 5 gode og sunne matpakker L... soep.no... Matpakke 5 enkle Matpa... matpakke.no... Perfekt matpakke til tur (katt, leker, etc...) i... oppdrettsnett.no... Matpakke all-in-blatt ShellKundene - Refu... gavel.no... Matpakler i Oppakker- MatPak... matpakke.no... Mine beste matpakkeguide - Functio... functio.no... Sunn matpakkecamping... skolemat.no... Sunn matpakkeguide i Oppakker i Men... meny.no

Protein og matpakke i skole - 1000... re.no... Hva har skjedd med den norske matpak... dr.no... Nyheter skolemat i mange barn helse m... mg.no... Sunn og god matpakke - Matpakke... matpakke.no... Verdslig Helse i 5 av 10 foreldre synes det er... h.no... matpakke - Plating By Pia... platingbypia.com... Relaterte søk: sunn matpakke matpakke tips voksne kjedelig matpakke

Relaterte søk

- sunn matpakke matpakke
- matpakke tips voksne
- kjedelig matpakke

Utvalgte matpakke i matpakke... matpakke.no... Tid for matpakke: Vi samler... kar.no... Hva er matpakke i FRUKT.no... fulv.no... 5 sunne, enkle tips til lun... barneid.no... 5 tips til matpakke i barnhagen - S... anstads.no... Matpakkeguide: 6 enkle og sunne oppskrifter til lun... barneid.no... Matpakke og turmat: Ob.no... ob.no... Mine beste matpakkeguide - Functio... functio.no... Gode tips til matpakke for barn - Barne... barneid.no... Matpakkeguide til sunn... barneid.no... Middagsgæster i matpakke - Artikkel - Mat... mat.no... 10 tips til hvordan du enkelt lager matpakker som... wjaj.no... Slik lager du matpakker til barn (uten å miste... barn.no

Hvorfor bør vi stoppe med matpakke - Hesteg... hesteg.no... Perfekt matpakke til tur (katt, leker, etc...) i... oppdrettsnett.no... Matpakkeguide til sm... god.no... Folk elsker matpakken hos Shell - Bodg... bodg.no... Matpakke er ikke d... h.no... matpakke i skole - H... hesteg.no... Glem matpakker! Her er noen skjulte... barn.no... Foreldre matpakkeguide - VG... vg.no... Matpakken - den viltige påfylt... roade.com... Middagsgæster i matpakke i Artikkel - Mat... mat.no... Sunn matpakke - 5 enkle: FRUKT.no... fulv.no... Debut i Menjo - Matpakken m... mat.no... Skolemat og matpakke - Hesteg... hesteg.no

Relaterte søk

- matpakke tegning
- usunn matpakke
- matpakke barnhage 1 år

5 gode og sunne matpakker i BIRTS... soep.no... Den store matpakke guiden: 15 oppskrifter og mine beste... barneid.no... Verdslig Helse i 5 av 10 foreldre synes det er... h.no... Matpakke i skole - S... anstads.no... Matpakke - Hesteg... hesteg.no... Sunn matpakker for barn og folk i... hesteg.no... Matpakler i Oppakker- MatPak... matpakke.no... Matpakkeguide i skolemat - Mat... mat.no... Matpakkeguide til skolemat: Slik får du matpakke... roade.com... Lene matpakke hele år... hesteg.no... Loftet på Lørdag, Lørdagskommentar i Mat... loftet.no... Matpakke i Trillinge Hotel... trillingehotel.no... Slik BETTER DU SUMMEN DU SUNN OG... barneid.no... En god matpakke til skolemat - Matjungen... stfmatjungen.no

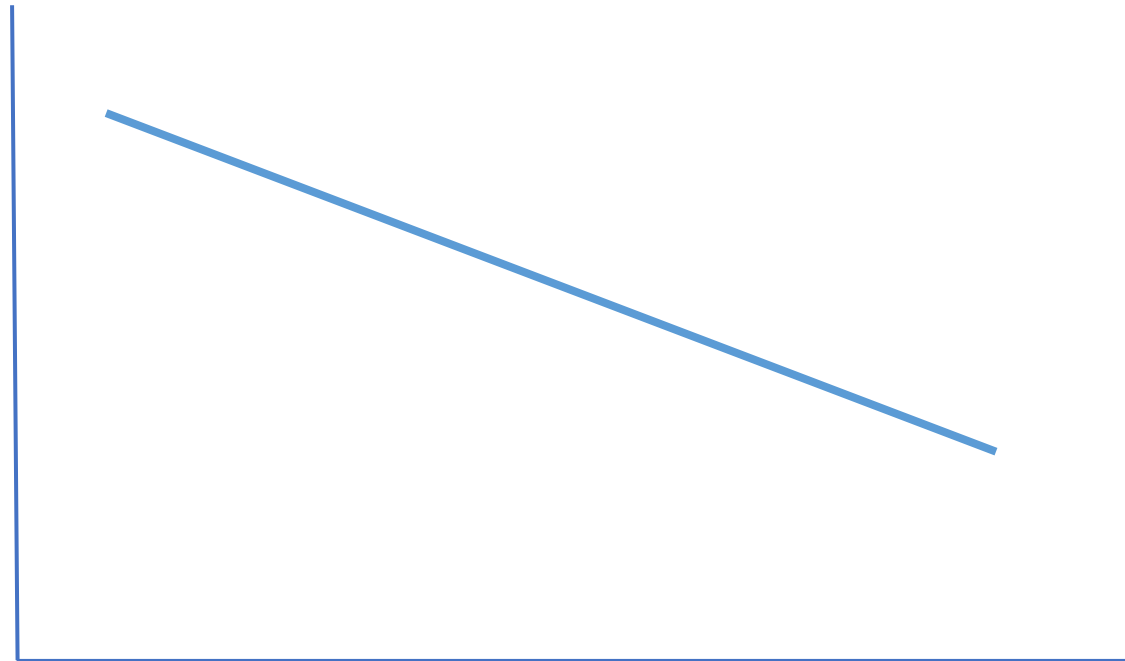
Helse og vektare, Helse og vektare: Tid for... ob.no... Matpakke i skole - S... anstads.no... Tjansen - Matpakker... matpakke.no... Verdslig Helse i 5 av 10 foreldre synes det er... h.no... Ush... barn... no... Kjølemat i skolemat - Hesteg... hesteg.no... Mine beste matpakkeguide - Functio... functio.no... 5 gode og sunne matpakker i... barneid.no... Tenner barn skolemat... matpakke.no... Matpakke i skole - S... anstads.no... Pakk 2022 i Oppakker og inspirasjon i Bør... soep.no... Gode barnhage... hesteg.no

Relaterte søk

- sunn lunns skolemat
- matpakkeguide tips skolemat matpakke
- norsk matpakke

Food dietary quality vs attendance – a challenge?

Attendance

Pizza
Taco
«Friday
food»

Fish stew
Vegetable soup
Oatmeal porridge

**Dietary quality
of school meal**

Fish or poultry?

The probably unknowable

Cost-benefit analysis NORWAY

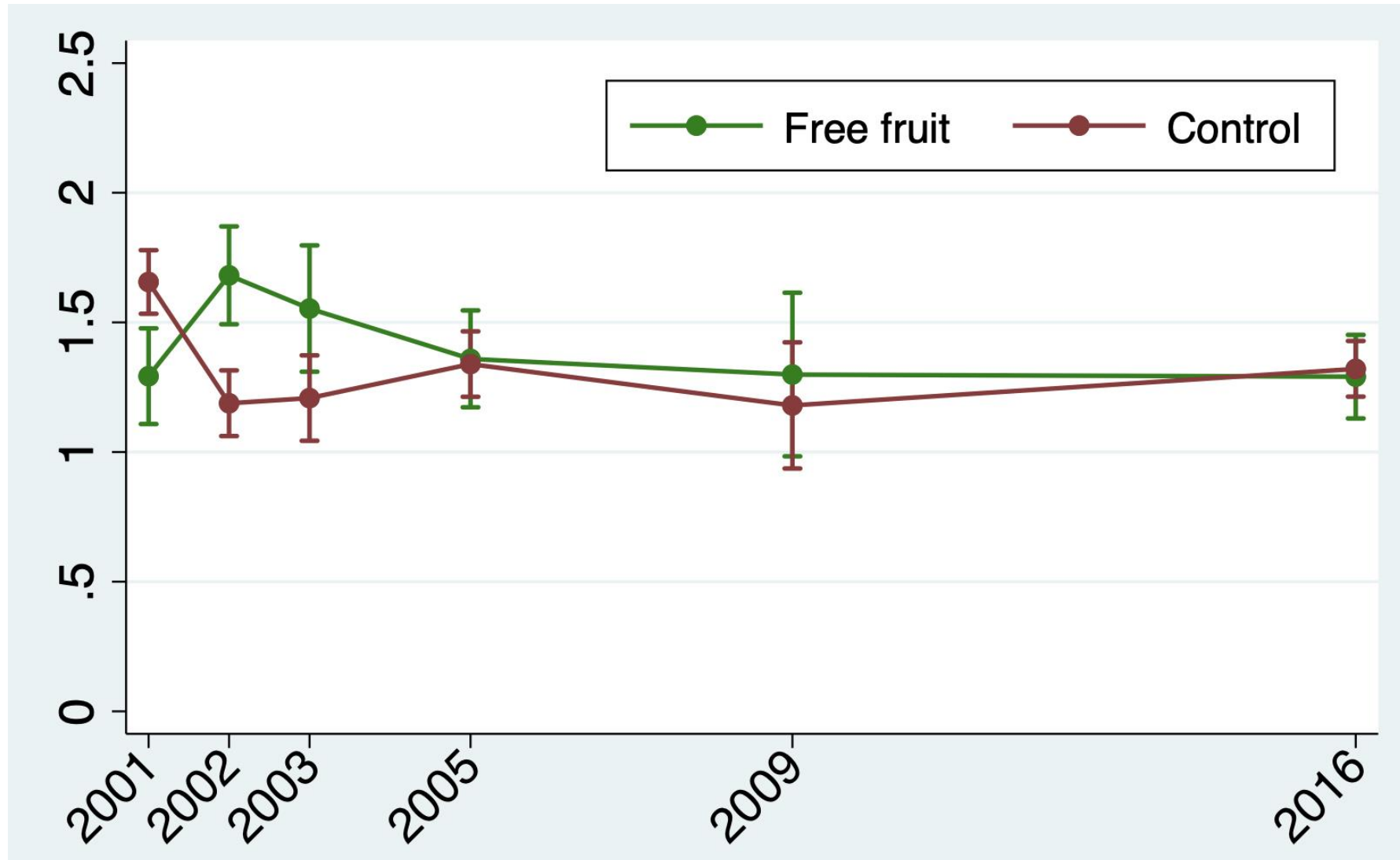

- Free school fruit for all (10 years) is economically profitable if:
- Mean lifelong FV intake increase...

2,5 grams

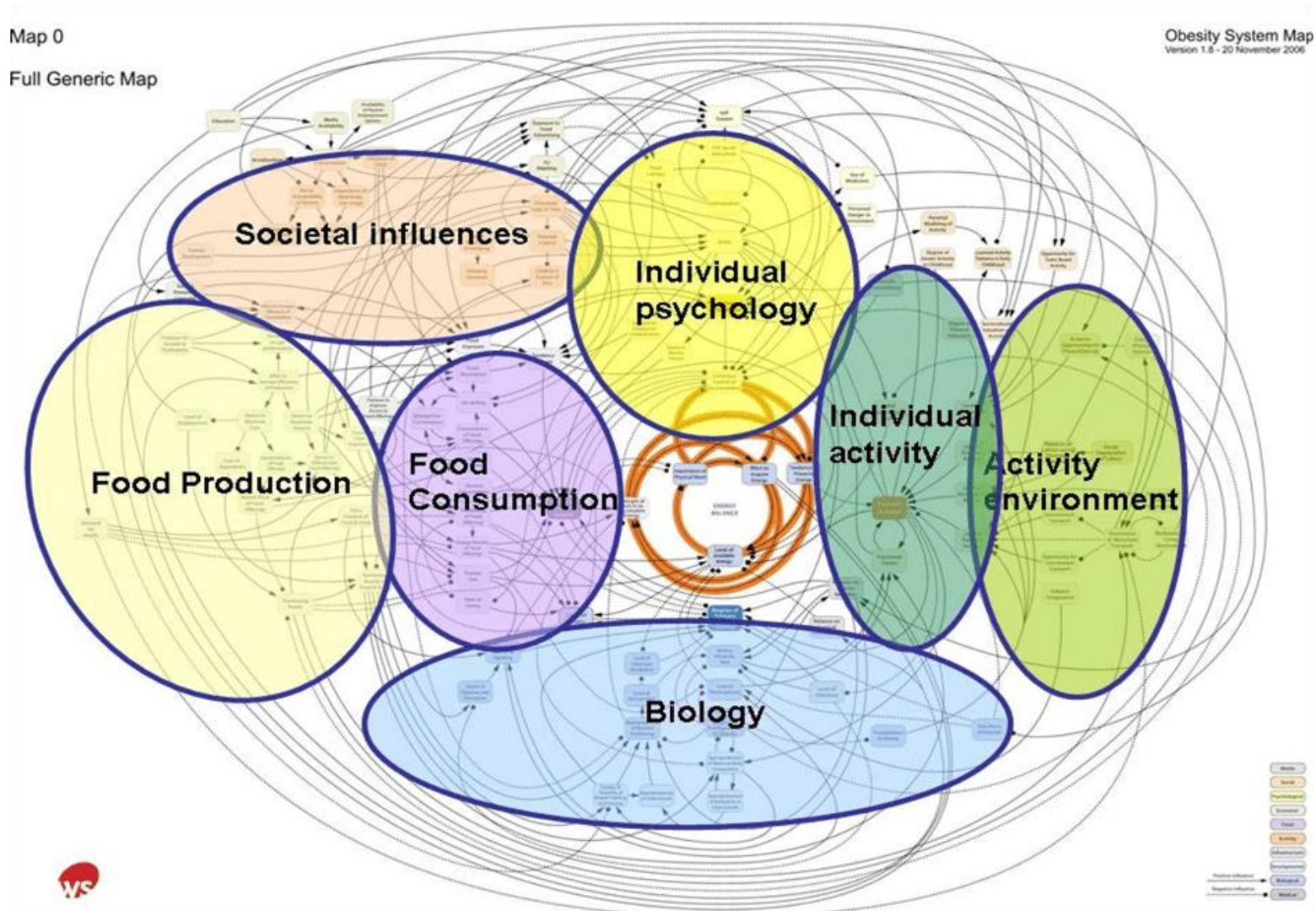
Results – Effect of free school F&V: Fruit intake (portions/day)

Stea et al. (2018). Effects of 1 y of free school fruit on intake of fruits, vegetables, and unhealthy snacks: 14 y later. *The American Journal of Clinical Nutrition*

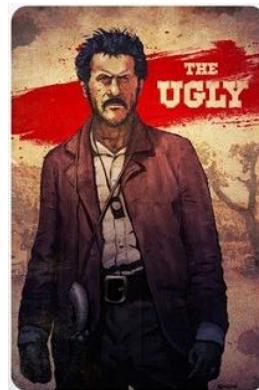
Most problems can't be solved
by school meals alone
(probably)

System map obesity

Summary – effect of school meal arrangement in Norway 2022?

- The known
  - Great potential
  - Positive effects internationally
- The unknown
  - Effect in a Norwegian context in 2022
  - The status of the current arrangement – school lunches brought from home
- The probably unknowable
  - Long term effect
  - The food system is complex

Bilde: Eli Marie Jensen

Thank you!